

SM – 126

IV Semester B.C.A./B.H.M. Examination, May/June 2018

(F+R) (CBCS) (2015-16 and Onwards)

LANGUAGE SANSKRIT (Paper – IV)

Charudattam and Scientific Language

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : Answer in **Sanskrit, Kannada or English.**

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

(10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Choose and write the correct answer.

1) 'चारुदत्तम्' नाटकस्य नायकः कः ?

अ) शकारः आ) सूत्रधारः इ) चारुदत्तः ई) भासः

2) चारुदत्तस्य मित्रं कः ?

अ) मैत्रेयः आ) विटः इ) संवाहकः ई) कालिदासः

3) 'चारुदत्त' नाटके कति अङ्काः सन्ति ?

अ) त्रयः आ) चत्वारः इ) पञ्च ई) दश

4) चारुदत्तस्य वासस्थानं किम् ?

अ) पाटलीपुत्रम् आ) उज्जयिनी इ) वारणासी ई) अयोध्या

5) राजश्यालः संस्थानकः कः ?

अ) चारुदत्तः आ) शकारः इ) विदूषकः ई) सूत्रधारः

6) मनस्विनः पुरुषस्य सोच्छ्वासं मरणं किम् ?

अ) ऐश्वर्यम् आ) दारिद्र्यम् इ) अज्ञानम् ई) अनारोग्यम्

7) गणिका का ?

अ) वसन्तसेना आ) रदनिका इ) चतुरिका ई) नटी

8) शकारस्य सहचरः कः ?

अ) चेटः आ) सज्जलकः इ) विदूषकः ई) विटः

P.T.O.

9) कस्याः निष्क्रयार्थं सज्जलकः चौर्यं करोति ?

अ) वसन्तसेनायाः आ) मदनिकायाः इ) रदनिकायाः ई) चतुरिकायाः

10) अद्भुतपुष्पं सहकारं के उपासते ?

अ) दुर्जनाः आ) मन्दाः इ) मधुकराः ई) विलासिनः

II. भासस्य देशकालकृतीनां विषये लिखत।

(1×10=10)

ಭಾಸನ ದೇಶ-ಕಾಲ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the place, time and works of Bhasa.

ಅಥವಾ/ಅಥವಾ/OR

ಚಾರುದತ್ತನಾಟಕಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಾಂಕಸ್ಯ ಕಥಾಂ ಸಂಗ್ರಹ್ಯ लिखत।

ಚಾರುದತ್ತ ನಾಟಕದ ಪ್ರಥಮಾಂಕದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write briefly the story of the first act of चारुदत्तम्।

III. द्वयोः लघुटिप्पण्यौ लिखत।

(2×5=10)

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on any two of the following :

1) सूत्रधारः

2) वसन्तसेना

3) शकारः

4) विदूषकः।

IV. द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत।

(2×6=12)

ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Translate and explain any two Slokas.

1) यासां बर्लिभवंति मद्गृहदेहलीनाम्

हंसैश्च सारसगणैश्च विभक्तपुष्पः।

तास्वेव पूर्वबलिरूढयवाडकुरासु

बीजाञ्जलिः पतति कीटमुखावलीढः॥

2) परिचिततिमिरा मे शीलदोषेण रात्रि -

र्बहुलतिमिरकाला स्तीर्णपूर्वा विघट्टाः।

युवतिजनसमक्षं काममेतन्नवाच्यं

विपणिषु हतशोषा रक्षिणः साक्षिणो मे॥

- 3) अद्यास्य भित्तिषु मया निशि पाटितासु
छेदात् समासु सकृदर्पितकाकलीषु।
काल्यं विषादविमुखः प्रतिवेशवर्गो
दोषांश्च मे वदतु कर्मसु कौशलं च॥

- 4) कः श्रद्धास्यति भूतार्यं सर्वो मां तुलयिष्यति।
शङ्कनीया हि दोषेषु निष्प्रभावा दरिद्रता॥

V. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत।

(2×4=8)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿರಿ.

Explain with reference to context **any two** of the following :

- 1) न खल्वहं नष्टां श्रियमनुशोयामि ।
- 2) व्याघ्रानुसारचकिता हरिणीव यासि।
- 3) लघुजनस्य सुलभो विस्मयः।
- 4) मधुरमपि बहु खादितमजीर्णं भवति।

VI. a) खगोलशास्त्रं प्रति वराहमिहिरस्य योगदानमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

(1×10=10)

ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ವರಾಹಮಿಹಿರನ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay about the contribution of Varahamihira to Astronomy.

ಅಥವಾ/ಅಥವಾ/OR

ಚರಕ, ಸುಶ್ರುತ, ವಾಗ್ಭಟಾನ್ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರಬಂಧಂ ಲಿಖತ.

ಚರಕ, ಸುಶ್ರುತ ಮತ್ತು ವಾಗ್ಭಟರನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on Charaka, Sushruta and Vagbhata.

b) द्वयोः लघुटिप्पण्यौ लिखत।

(2×5=10)

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following :

- 1) आर्यभटः
- 2) भास्करः - 2
- 3) ब्रह्मगुप्तः
- 4) महावीराचार्यः

US – 108

IV Semester B.A./B.Sc./B.Sc. (FAD) Examination, May 2017
(F+R) (CBCS) (2015-16 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – IV
Karnabharam and Dramatic Literature

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instruction : Answer in *Sanskrit/ Kannada/ English*.

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

(10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Select and write the correct answer.

1) महाभारताधरित भासरूपकाणि कति ?

1) दश

2) षट्

3) द्वे

4) पञ्च

2) इन्द्रस्य अपरं नाम किम् ?

1) शक्रः

2) वरुणः

3) अग्निः

4) शल्यः

3) नागकेतुः कः ?

1) धृतराष्ट्रः

2) दुर्जयः

3) दुःशासनः

4) दुर्योधनः

4) मातुर्वचनेन कः वारितः ?

1) कर्णः

2) अर्जुनः

3) शल्यः

4) कृष्णः

5) भृगुवंश केतुः कः ?

1) रामः

2) कृष्णः

3) परशुरामः

4) व्यासः

6) अङ्गराजः कः ?

1) कर्णः

2) शल्यः

3) भीमः

4) दुर्योधनः

7) कालपर्ययात् किं क्षयं गच्छति ?

1) दीक्षा

2) परीक्षा

3) शिक्षा

4) अपेक्षा

P.T.O.

8) ब्राह्मण रूपेण कः आगच्छति ?

- 1) इन्द्रः 2) वरुणः 3) अग्निः 4) वायुः

9) क्षत्रान्तकः कः ?

- 1) बलरामः 2) परशुरामः 3) सीतारामः 4) राजारामः

10) राधेयः इति विख्यातः कः ?

- 1) अर्जुनः 2) भीमः 3) कर्णः 4) युधिष्ठिरः

II. भाससमस्याम् अधिकृत्य लिखत ।

(1×10=10)

ಭಾಸ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on भाससमस्या.

अथवा/ಅಥವಾ/OR

कर्णशल्ययोः संवादमधिकृत्य लिखत ।

ಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಶಲ್ಯರ ನಡುವಿನ ಸಂವಾದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write conversation between Karna and Shalya.

III. द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत ।

(2×5=10)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

- 1) शक्रः ।
- 2) परशुराम शापः ।
- 3) सूत्रधारः ।
- 4) कर्णः ।

IV. द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा भावं विवृणुत ।

(2×6=12)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಭಾವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any two** shlokas.

- 1) नरमृगपति वर्षालोकन भ्रान्तनारी

ನರದನುಜ ಸುಪರ್ವವ್ರಾತಪಾತಾಲಲೋಕಃ ।

ಕರಜಕುಲಿಶಪಾಲಿ ಭಿನ್ನದೈತ್ಯೇಂದ್ರವಕ್ಷಾಃ

ಸುರೀಪು ಬಲಹಂತಾ ಶ್ರೀಧರೋಽಸ್ತು ಶ್ರಿಯೇ ವಃ ॥

- 2) अत्युग्रदीप्तिविशदः समरेऽग्रगण्यः
 शौर्ये च संप्रति सशोकमुपैति धीमान् ।
 प्राप्ते निदाघसमये घनराशिरुद्धः
 सूर्यः स्वभारुरुचिमानिव भाति कर्णः ॥
- 3) इमे हि दैन्येन निखीलितेक्षणा
 मुहुः स्खलन्तो विवशास्तुरङ्गमाः ।
 गजाश्च सप्तच्छददानगन्धिनः
 निवेदयन्तीव रणे निवर्तनम् ॥
- 4) यातः कृतार्थगणनामहमद्य लोके
 राजेन्द्रमौलिमणिरञ्जितपादपद्माः ।
 विप्रेन्द्रपादरजसा तु पवित्रमौलिः
 कर्णो भवन्तमहमेष नमस्करोमि ॥

V. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत.

(2×4=8)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Annotate **any two** of the following.

- 1) यत्रासावर्जुनस्तत्रैव चोद्यतां मम रथः ।
- 2) पुनश्च मातुर्वचनेन वारितः ।
- 3) श्रूयतां ममास्त्रस्य वृत्तान्तः ।
- 4) भोः कर्ण ! महत्तरां भिक्षां याचे ।

VI. a) कालिदासस्य देश-काल-कृतीन् अधिकृत्य लिखत ।

(1×10=10)

ಕಾಳಿದಾಸನ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about place, date and works of Kalidasa.

ಅಥವಾ/ಅಥವಾ/OR

संस्कृतरूपकाणाम् उगममधिकृत्य लिखत ।

ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪಕಗಳ ಉಗಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the origin of Sanskrit Dramas.

b) ದ್ವಯೋಃ ಲಘುಟಿಪ್ಪಣಿ ಲಿಖತ ।

(2×5=10)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

- 1) ಶ್ಲೋಕಃ ।
 - 2) ಶ್ರೀ ಹರ್ಷಃ ।
 - 3) ಪ್ರತಿಮಾನಾಟಕಮ್ ।
 - 4) ನಾಂದಿ ।
-

US – 111

IV Semester B.C.A./B.H.M. Examination, May 2017
(F + R) (CBCS) (2015-16 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT (Paper – IV)
Charudattam and Scientific Literature

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instruction : Answer in Sanskrit, Kannada or English.

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

(10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ:

Choose and write the correct answer :

- 1) चारुदत्तनाटकस्य कर्ता कः ?
 अ) व्यासः आ) भासः इ) बाणः ई) कालिदासः
- 2) विदूषकस्य नाम किम् ?
 अ) वरुणः आ) मैत्रेयः इ) शकारः ई) उदयनः
- 3) चारुदत्तनाटके कति अङ्काः सन्ति ?
 अ) त्रयः आ) पञ्च इ) चत्वारः ई) षट्
- 4) दरिद्रेषु दुर्लभं किम् ?
 अ) धृतिः आ) क्षमा इ) धैर्यं ई) सत्त्वं
- 5) रदनिका क ?
 अ) पुत्री आ) भगिनी इ) माता ई) चेटी
- 6) चारुदत्तस्य भार्या का ?
 अ) मदनिका आ) रदनिका इ) ब्राह्मणी ई) मालती
- 7) शकारस्य सहचरः कः ?
 अ) सूत्रधारः आ) विटः इ) चेटः ई) सज्जलकः
- 8) चारुदत्तस्य वासस्थानं किम् ?
 अ) विदर्भ आ) कळिङ्ग इ) उज्जयिनि ई) मगधा
- 9) मदनिकाकामुकः कः ?
 अ) चारुदत्तः आ) शकारः इ) सज्जलकः ई) विदूषकः
- 10) चारुदत्तनाटकस्य नायिका का ?
 अ) ब्राह्मणी आ) रदनिका इ) इन्द्रसेना ई) वसन्तसेना

P.T.O.

II. भासस्य देश-काल-ग्रन्थानधिकृत्यलिखत।

(1×10=10)

ಭಾಸನ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the place-date and works of Bhasa.

अथवा/ಅಥವಾ/OR

चारुदत्तस्य प्रथमाङ्कस्य सारांश लिखत।

ಚಾರುದತ್ತ ನಾಟಕದ ಪ್ರಥಮಾಂಕದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write the gist of the first act of Charudattam.

III. द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत।

(2×5=10)

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘುಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Write short notes on **any two** of the following :

1) सूत्रधारः

2) वसन्तसेना

3) विदूषकः

4) सज्जलकः

IV. द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत।

(2×6=12)

ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.

Translate and explain **any two** Shlokas.

1) अद्यास्य वित्तिषु मया निशि पाठितासु

छेदात् समासु सकृदर्पितकाकलीषु।

काल्यं विषादविमुखः प्रतिवेशवर्गो

दोषांश्च मे वदतु कर्मसु कौशलं च॥

2) कृत्वा शरीरपरिणाहसुखप्रवेशं

शिक्षावलेन च बलेन च कर्ममार्गम्।

गच्छामि भूमिपरिसर्पणघृष्टपार्श्वो

निर्मूच्यमान इव जीर्णतनुर्भुजङ्गः।

- 3) सुखं हि दुःखान्यनुभूय शोभते
यथान्धकारादिव दीपदर्शनम् ।
सुखात्तु यो याति दशां दरिद्रतां
स्थितः शरीरेण मृतः स जीवति॥
- 4) विभवानुवशा भार्या समदुःखसुखो भवान्।
सत्त्वं च न परिभ्रष्टं यद् दरिद्रेषु दुर्लभम्॥

V. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत।

(2×4=8)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿರಿ.

Explain with reference to context **any two** of the following :

- 1) न खल्वार्येणार्थनिमित्ता चिन्ता कार्या।
- 2) मधुरमपि बहु स्वादितमजीर्णं भवति।
- 3) पुरुषमयस्य पशोर्नवावतारः।
- 4) पापं कर्मच यत् परैरपि कृतं तत्तस्य सम्भाव्यते।

VI. a) खगोलशास्त्रे वराहमिहिरस्य योगदानं अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

(1×10=10)

ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ವರಾಹಮಿಹಿರನ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the contribution of Varahamihira to astronomy.

ಅಥವಾ/ಅಥವಾ/OR

भारतीय आयुर्वेद वैद्यशास्त्रे प्रसिद्ध वैद्यशास्त्रज्ञान् अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

ಭಾರತೀಯ ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the famous physicians in the field of Indian Ayurveda Shastra.

b) द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत।

(2×5=10)

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Write short notes on **any two** of the following :

- 1) लीलावती।
- 2) वाग्भट्टः।
- 3) आयुर्वेदः।
- 4) सूर्यग्रहणम्।

MS – 104

IV Semester B.C.A. Examination, May 2016
(Fresh) (CBCS) (2015-16 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT (Paper – IV)
Charudattam and Scientific Literature

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instruction : Answer in Sanskrit/Kannada/English.

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

(10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ:

Choose and write the correct answer :

1) चारुदत्तनाटके नायकः कः ?

अ) विदूषकः आ) चारुदत्तः इ) सूत्रधारः ई) श्यालः

2) भासरचितनाटकानि कति ?

अ) द्वादश आ) नव इ) त्रयोदश ई) अष्ट

3) 'कर्णभार' नाटकस्य आकरग्रन्थः कः ?

अ) रामायणम् आ) महाभारतं
इ) भागवतं ई) विष्णुपुराणम्

4) चारुदत्तस्य वासस्थानं किम् ?

अ) पाटलीपुत्रं आ) उज्जयिनी
इ) वाराणसी ई) अयोध्या

5) पापाः अलङ्कारनिमित्तं कां अनुसरन्ति ?

अ) मदनिकां आ) रदनिकां इ) चतुरिकां ई) वसन्तसेनां

6) राजा श्यालः संस्थानकः कः ?

अ) विटः आ) सज्जलकः इ) मैत्रेयः ई) शकारः

P.T.O.

7) चारुदत्तस्य मित्रं कः ?

अ) शंकरः

आ) संवाहकः

इ) मैत्रेयः

ई) आत्रेयः

8) दरिद्रेषु दुर्लभं किम् ?

अ) सत्त्वं

आ) धैर्यं

इ) धृतिः

ई) क्षमा

9) चारुदत्ते अनुरक्ता गणिका का ?

अ) चतुरिका

आ) मदनिका

इ) तरलिका

ई) वसन्तसेना

10) रदनिका का ?

अ) चेटी

आ) पुत्री

इ) भगिनी

ई) प्रतीहारी

II. चारुदत्तस्य तृतीयाङ्कस्य महत्त्वं निरूपयत ।

(1×10=10)

ಚಾರುದತ್ತ ನಾಟಕದ ಮೂರನೆಯ ಅಂಕದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Write the importance of the third act of Charudatta.

ಅಥವಾ/ಅಥವಾ/OR

ಭಾಸಸಮಸ್ಯಾಮಧಿಕೃತ್ಯ ಪ್ರಬಂಧಂ लिखत ।

ಭಾಸಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the Bhasa samasya.

III. द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत ।

(2×5=10)

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Write short notes on **any two** of the following :

1) नान्दी ।

2) विटः ।

3) दारिद्र्यम् ।

4) सज्जलकः ।

IV. द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(2×6=12)

ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ :

Translate and explain **any two** shlokas :

1) सुखं हि दुःखान्यनुभूय शोभते

यथान्धकारादिव दीपदर्शनम् ।

सुखान्तु यो याति दशां दरिद्रतां

स्थितः शरीरेण मृतः स जीवति ॥

2) किं त्वं भयेन परिवर्तितसौकुमार्या

नृत्तोपदेशविशदौ चरणौ क्षिपन्ती ।

उद्विग्नचञ्चलकटाक्षनिविष्टदृष्टि-

व्याघ्रानुसारचकिता हरिणीव यासि ॥

3) कृत्वा शरीरपरिणाहसुखप्रवेशं

शिक्षावलेन बलेन च कर्ममार्गम् ।

गच्छामि भूमिपरिसर्पणघृष्टपाश्वो

निर्मुच्यमान इव जीर्णतनुर्भुजङ्गः ॥

4) भवांस्तावदविश्वासी शीलज्ञो मम नित्यशः ।

किं पुनः स कालजीवी वञ्चनापण्डितो जनः ॥

V. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत ।

(2×4=8)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ :

Explain with reference to context **any two** of the following :

1) यत्सौहृदानि सुजने शिथिलीभवन्ति ।

2) न पुष्पमोक्षणमईति लता ।

3) गुणवान् रक्षितव्यो भवति ।

4) नन्विदं दिवा ब्रह्मसूत्रं रात्रौ कर्मसूत्रं भविष्यति ।

VI. a) भारतीयगणितशास्त्रे प्रसिद्धगणितज्ञान् अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत । 10

ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಣಿತಜ್ಞರನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the famous mathematicians in the field of Indian mathematics.

ಅಥವಾ / ಅಥವಾ/OR

खगोलशास्त्रे वराहमिहिरस्य योगदानम् अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ವರಾಹಮಿಹಿರನ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the contribution of Varahamihira to astronomy.

b) द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत । (2x5=10)

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Write short notes on **any two** of the following :

1) चरकसंहिता ।

2) वाग्भटः ।

3) महावीराचार्यः ।

4) सुश्रुतः ।

(8=4x2)

SA – 474

IV Semester B.C.A. Examination, April/May 2015
(Freshers and Repeaters) (2012-13 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – IV
Naganandam (IV and V Act) and Comprehension

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) Answer either in **Sanskrit, Kannada or English.**
 2) Questions No. I and VI should be answered in **Sanskrit only.**

I. एतेषु पञ्चदश प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । (15x1=15)

- 1) जीमूतवाहनः कः ?
- 2) नागानन्दनाटके कति अङ्काः सन्ति ?
- 3) विश्वावसुः किमर्थं दुःखयति ?
- 4) वासुकिः कः ?
- 5) राजसुता कुत्र वर्तते ?
- 6) गौर्या किम् आज्ञप्तम् ?
- 7) नागशत्रुः कः ?
- 8) तार्क्ष्यं दिहक्षुः शङ्खचूडः काम् अनुसरति ?
- 9) कस्य कृते मूढाः पापानि कुर्वन्ति ?
- 10) नागानन्दनाटके प्रधानरसः कः ?
- 11) मलयवत्याः चेटी का ?
- 12) गरूडस्य माता का ?
- 13) खगाधिपस्य हृदयं केन कृतम् ?
- 14) नागानां अस्थिसंघातः कुत्रास्ति ?
- 15) श्रीहर्षस्य नाटकानि कति ?
- 16) कस्याः प्रसादेन जीमूतवाहनः जीवितः ?
- 17) प्रतीहारस्य नाम किम् ?
- 18) जीमूतवाहनः कीदृशः नायकः ?
- 19) सुनन्दः कः ?
- 20) वृद्धा किमर्थं राजकार्यं न जानाति ?

P.T.O.

II. एकम् अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

(1×12=12)

ಒಂದನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any one** of the following.

1) जीमूतवाहनस्य पात्रचित्रणं कुरुत ।

ಜೀಮೂತವಾಹನನ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ.

Sketch the character of Jimutavahana.

2) नागानन्दनाटकस्य चतुर्थाङ्कम् अधिकृत्य लिखत ।

ನಾಗಾನಂದ ನಾಟಕದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಂಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the Fourth Act of Nagananda.

III. त्रयाणां श्लोकानाम् अनुवादं विलिख्य भावं विवृणुत ।

(3×6=18)

ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದ ಸಹಿತ ಭಾವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any three** slokas.

1) शय्या शाइलमासनं शुचिशिला सद्द्रुमाणामधः

ಶೀತೆ ನಿರ್ಜೀವಾರಿ ಪಾನಮಶನಂ ಕಂದಾ: ಸಹಾಯಾ ಮೃಗಾ: ।

इत्यप्रार्थितलभ्यसर्वविभवे दोषोऽयमेको वने

दुष्प्रापार्थिनि यत्परार्थं घटनावन्ध्यैर्वृथा स्थीयते ॥

2) न क्रोडीकरोति प्रथमं यदा जातमनित्यता ।

ಧಾತ್ರೀವ ಜನನಿ ಪಶ್ಚಾತ್ ತದಾ ಶೋಕಸ್ಯ ಕ: ಕ್ರಮ: ॥

3) नागानां रक्षिता भाति गुरुरेष यथा मम ।

ತಥಾ ಸರ್ಪಾಶನಾಕಾಂಕ್ಷಾಂ ವ್ಯಕ್ತಮದ್ಯಾಪನೇಷ್ಯತಿ ॥

4) भुक्तानि यौवनसुखानि यशो विकीर्णं

ರಾಜ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಂ ಸ್ಥಿರಧಿಯಾ ಚರಿತಂ ತಪೋಽಪಿ ।

श्लाघ्यः सुतः सुसहशान्वयजा स्नुषेयं

चिन्त्यो मया ननु कृतार्थतयाद्य मृत्युः ॥

21

। कछपत्री गीतकृष्णानादर ग्लीडरीप अकुरमुल मंड .IV

5) गोकर्णमर्णवतटे त्वरितं प्रणम्य

प्राप्तोडस्मि तां खलु भुजङ्गमवध्यभूमिम् ।

आदाय तं नखमुखक्षतवक्षसं च

विद्याधरं गगनमुत्पंतितो गरूत्मान् ॥

IV. पञ्चानां ससन्दर्भं विवृणुत ।

(5×5=25)

ಐದನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain **any five** of the following with reference to context.

1) सर्वं नृपस्यानुकरोमि वृत्तम् ।

2) माता संहर बाष्पवेगमधुना कस्याग्रतो रुद्यते ।

3) चरणौ नमाम्यहं ते विद्याधरदेवते गौरी ।

4) एषा समुद्रवेला रत्नद्युतिरञ्जिता भाति ।

5) हष्टिर्मथ्युपकारिणीव निपतत्यस्यापकारिण्यपि ।

6) समाजो नागानां विहरतु महोदन्वति सुखम् ।

7) किं निमित्तं पुनरमी सङ्घातमृत्यवो जाताः ।

8) विचित्राणि हि विधेर्विलसितानि ।

V. त्रयाणां लघुटिप्पणीं लिखत ।

(3×5=15)

ಮೂರನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any three**.

1) मलयवती ।

2) जीमूतवाहनस्य मरणवार्ता ।

3) गौरी ।

4) भरतवाक्यम् ।

5) गरुडः ।

6) मित्रावसुः ।

VI. इमं लघुप्रबन्धं परिशील्य प्रश्नानामुत्तराणि लिखत ।

15

सागरे सर्वाणि तीर्थानि सन्ति इति तं पवित्रं मन्यन्ते भारतीयाः । पृथिव्याः मेखला इति कवयः समुद्रं वर्णयन्ति । अस्य जलं क्षारं भवतीति तत्र पिबन्ति । वर्षाकाले सागरस्य जले प्रबलेन वातेन तुङ्गाः तरङ्गाः उद्भवन्ति, घोरः गर्जनारवः उत्पद्यते । सागरे बहुविधाः सत्त्वाः निवसन्ति मत्स्याः कूर्माः मकराश्च । तस्य तले बहुमूल्यानि रत्नानि मौक्तिकानि च तिष्ठन्ति इति कारणात् जनाः तं रत्नाकरः इति कथयन्ति । समुद्रतीरे सामान्यतः शुद्धः प्रशान्तः च पवनः वहति । अतः तत्र जनाः प्रातःकाले सायङ्काले च विहारार्थं सञ्चरन्ति । बालाश्च वालुकासु क्रीडन्ति । एवं सर्वे आनन्दम् अनुभवन्ति ।

प्रश्ना :

- 1) भारतीयाः सागरं किमर्थं पवित्रं मन्यन्ते ?
- 2) वर्षाकाले सागरः कीदृशः भवति ?
- 3) सागरे के निवसन्ति ?
- 4) सागरतले कानि तिष्ठन्ति ?
- 5) समुद्रतीरे जनाः कदा सञ्चरन्ति ?

(21=3x7)

